

POPIS VZDĚLÁVACÍHO MODULU – PŘÍKLAD
A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Kapitoly z dějin umění do konce 19. století I
2. Kód:
3. Kategorie/obor vzdělání: 78-42-M/08 Lyceum
4. Typ vyučovací jednotky: vzdělávací modul
4. Délka výuky – doporučený počet vyučovacích hodin: 16 hodin
5. Platnost: 1. 9. 2025 Zpracovatelský tým: František Brož, NPI
6. Vstupní předpoklady: očekávané výsledky učení dle RVP ZV
Doporučené umístění v učebním plánu: 1. ročník, ideálně 1. pololetí, bloková/kontinuální výuka
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Modul směřuje k získání základní orientace ve vývoji lidské společnosti a jejího vlivu na vývoj kultury a umění od nejstarších dob do konce 19. století. V rámci tohoto modulu se žáci učí rozeznat podle charakteristických rysů umělecké artefakty vybraných období a směrů uměleckých dějin a posoudit jejich význam, zároveň také vyjádřit prožitek z vnímání uměleckých děl. V rámci modulu se pracuje s různými ikonografickými materiály, audio/videoukázkami, souvislými i nesouvislými texty a dalšími materiály znázorňujícími umělecké artefakty. Žáci si osvojují dovednosti prezentace získaných znalostí a dovedností, osvojují si dovednosti vnímat umělecký kontext vůči estetickým podnětům obecně, učí se rozlišovat jednotlivé estetiky a formují si vlastní názor ve vztahu k jednotlivým druhům umění. Základním zaměřením modulu je historicko-společenský kontext vybraných uměleckých projevů, jejich charakteristické rysy a uplatnění napříč jednotlivými obory umění a regiony. Předmětem modulu je umění v širokém slova smyslu, literatura je vnímána jako jeho součást. Akcentován je vliv různých oblastí umění na literaturu, a to zejména s porozuměním souvislostem s ohledem na jejich proměnlivost v čase. Na tento modul navazuje modul Kapitoly z dějin umění do konce 19. století II, doporučený k zařazení do 3. ročníku. Meziročníkové rozložení vzdělávacího obsahu obou modulů je v kompetenci vyučujících v souladu se vzdělávacím záměrem školy. 2. Očekávané výsledky učení včetně indikátorů formuluje či tvořivě vyjádří své porozumění smyslu vybraných literárních a dalších uměleckých děl - reflektuje a cíleně rozšiřuje či prohlubuje vlastní perspektivu, kterou nahlíží na literární texty a další projevy umění; - pojmenovává a textem odůvodňuje možné efekty, které text (nebo projevy dalších druhů umění) ve čtenářích (příjemcích) vyvolávají; - využívá k porozumění literárnímu textu kontrast či paralelu s jiným textem, uměleckým dílem či adaptací; využívá poznatky o historickém, kulturním a žánrovém kontextu konkrétního literárního díla k jeho porozumění a tvořivým transpozicím - dohledává v důvěryhodných a dostupných zdrojích potřebné kontextuální informace; - posuzuje souběžně historický, kulturní i žánrový kontext vybraného literárního díla, pojmenuje případné napětí mezi nimi; sdílí svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek jasně a argumentovaně - vyjádří svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek rozmanitými způsoby (od prostého sdělení po tvořivé či umělecké sebevyjádření) a volí způsob adekvátní dílu i komunikační situaci;

- argumentuje a naslouchá argumentům ostatních čtenářů / diváků / posluchačů ve prospěch rozvíjení diskuse nad literárním nebo jiným uměleckým dílem; vybere si k četbě, poslechu nebo zhlédnutí umělecké dílo z běžné tržní nabídky na základě vlastních preferencí a motivací - vytváří systematicky a dlouhodobě svůj repertoár zkušeností směrem k poznání rozmanitosti projevů dalších oblastí umění			
3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností - ZG čtenářská a pisatelská, - KK kulturní, komunikační, k učení, k řešení problémů, k podnikavosti a pracovní, digitální			
4. Obsah vzdělávání Předmětem zájmu modulu není komplexní přehled dějin umění předmětného období, ale vybrané kapitoly, které jsou podstatné jednak pro porozumění reflexi doby v literárních dílech, jednak pro formování základních pilířů našeho kulturního okruhu: - pravěké a starověké umění; - antické řecké a římské umění; - románské umění; - gotika; - renesance. - baroko a rokoko; - klasicismus a empír; - osvícenství; - romantismus; - realismus; - impresionismus, symbolismus a další směry konce 19. století			
5. Vzdělávací strategie - práce s digitálními materiály a odbornou literaturou - práce s dobovými dokumenty; - samostatné zpracování vybraných kapitol z dějin umění na základě vyhledaných videomateriálů – přednášky, přehledy aj. se stručným kritickým vyhodnocením zdrojů; - „návštěvy“ online galerií, architektonických památek, sbírek umění; - individuální (případně skupinové) výstupy ve formě vzdělávací deskové nebo karetní hry, tematické soutěže apod. s vybranou tematikou z obsahu vzdělávání v rámci modulu; (např.: Putování po památkách gotické kultury na našem území – hra typu Člověče, nezlob se obohacené o úkoly/otázky vázané na vybrané hrací pole); Renesance v různosti jejích projevů (karetní hra typu kvarteto); Člověk a bůh (vědomostní soutěž o vnímání člověka a boha prostřednictvím umění v průběhu dějin (soutěž typu televizních soutěží); Co to tomu umělci provádí? (výstup ve formě porovnání faktografické spolehlivosti ve vztahu k umění se zpracováním ve vybrané historické próze); Průvodce starověkým Římem; Spor romantika s realistou v umění; aj. - prezentace a realizace výstupu (vysvětlení a realizace výstupu - hry, soutěže, kvízu aj.) - téma samostatného zpracování vybraných kapitol z dějin umění i téma vzdělávací hry, soutěže apod. stanovuje vyučující, nebo schvaluje žákův výběr tématu			
C. VÝSTUPNÍ ČÁST			
1. Způsob ověřování dosažených výsledků	max. počet bodů	2. Kritéria hodnocení	váha

Průběžné - řešení (standardizovaných) písemných testových úloh	100	Porozumění problematice samostatného zpracování vybraných kapitol z dějin umění	20 %
Sumativní - samostatný/skupinový výstup ve formě hry, soutěže včetně realizace	100	kompetence kulturní, komunikační – prezentační, k podnikavosti a pracovní; aktivní přístup a podíl na realizaci, řízení realizace výstupu	70 %
Reflexe - zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení	100	reflexe zkušenosti: aktivní účast na reflexi	10 %

Závěrečné hodnocení modulu je váženým průměrem hodnocení z jednotlivých způsobů-částí ověřování. Žák prospěl, jestliže získal alespoň 40 bodů z průběžného a 40 bodů ze sumativního hodnocení. Přepočet váženého průměru na známky:

85–100	1
70–84	2
55–69	3
40–54	4
0–39	5

3.Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Wittlich, P.: Literatura k dějinám umění: Vývojový přehled. Praha, Karolinum 2015.
- Eco, U.: Dějiny krásy. Praha, Argo 2015.
- Rileyová, N.: Dějiny užitého umění. Praha, Slovart 2004.
- Petrasová, T. (ed.) – Švácha R. (ed.): Dějiny umění v českých zemích 800–2000. Praha, Arbor vitae 2017.
- Gombrich, E. H.: Příběh umění. Praha, Argo 2006.
- Pijoan, J.: Dějiny umění 1-10. Praha, Odeon 1977.
- Hall, J.: Slovník námětů a symbolů ve výtvarném umění. Praha, Paseka 2008.
- Blažíček, O. J. – Kropáček J.: Slovník pojmů z dějin umění: Názvosloví a tvarosloví architektury, sochařství, malířství a užitého umění. Praha, Aurora 2013.
- <https://ceskegalerie.cz/cs/galerie/tuzemske-vystavni-galerie>
- <https://ceskegalerie.cz/cs/galerie/zahranicni-vystavni-galerie>

4. Poznámky